

Prijepis.

Zagreb, 28.VI 1971.

Dr Ivan BACH,
naučni savjetnik
u Muzeju za umjetnost
i obrt, Z a g r e b

RECENZIJA PROGRAMA ZA POSTAV
STALNE IZLOŽBE CRKVENE UMJETNOSTI U ZADRU

Razmatrajući sva tri prijedloga, koje ste mi poslali, zapazio sam da

PRILOG 1 /Muzej grada Zadra/ sadrži veoma zanimljiv popis izložaka, koji bi mogli dati potpuniji uvid u povijest Zadra, nego li će to moći sama izložba crkvene umjetnosti, pa bi bilo dobro razmotriti mogućnosti da se usporedo s razradom plana postava Stalne izložbe crkvene umjetnosti ostvari /vjerojatno u Narodnom muzeju u Zadru/ ovaj drugi dio izložaka, koji je izostavljen iz priloga 2 kao i iz programa mra Grgića. Možda bi uspjelo i uskladiti oba dijela tako da posjetioci, koji bi upoznali oba muzeja odnosno obje izložbe, dobe cjelovit uvid u povijest zadarskog područja.

PRILOG 2 /Umjetnički muzej/ ističe da je zbog prostornih osobina u samostanu sv. Marije nužno grupirati dio materijala po vrstama.

PRILOG 3 /program mra Grgića/ također upozorava da zbog unaprijed zadanih visina pojedinih prostorija nije moguće sprovesti ni tako zanišljenu kronološko-predmetnu raspodjelu, jer pojedini predmeti gotičkog razdoblja ne bi mogli biti smješteni u prvi kat, gdje im je po kronologiji mjesto, pa je i taj drugi program modificiran.

----- o -----

Vrlo teško je donijeti sud o spomenutim programima ne poznavajući prostorije a imajući pređ sobom samo 3 različita programa i usto nepotpunu fotodokumentaciju. - Kako ste

recenziju ovih programa povjerili također dir. Zdenki Munk, nastojali smo zajedno razmotriti postavljene probleme i došli smo do zaključka, da bi za posjetioce bilo najpovoljnije, kad bi svi izlošci mogli biti prikazani po razdobljima, ne odvajajući različite materijale u posebne skupine, u kojima bi se nužno nekoliko puta ponavljao kronološki redoslijed.

Takav raspored materijala u odvojenim skupinama opravdan je u specijalnim studijskim zbirinama, a dakako i onda, ako to nameće oblik prostorija.

Mr Grgić ističe i potrebu jačih mjera sigurnosti za razmjerno malene predmete od skupocjenih kovina, te usto napose upozorava na troškove klimatizacije, koji bi se rasporedom materijala po vrstama mogli znatno smanjiti. Ako bi zbog tih razloga morao biti napušten raspored izložaka prema kronološkom redoslijedu, bit će razbijena cjelina prikaza u nekoliko odvojenih zbirki.

----- 0 -----

Spomenuli ste u Vašem dopisu da će se na temelju recenzija održati rasprava u širem krugu stručnjaka. Mislim da bi ti stručnjaci trebali razmotriti:

- I 1. Može li se u određenim prostorijama samostana naći kakav raspored soba, koji bi dozvoljavao da se predviđeni izlošci prikažu po razdobljima i povezujući raznovrsne materijale zajedno, kako bi se postigao cjelovitiji pregled jedinstva stila umjetničkog izraza u odnosnim razdobljima. Takav bi postav omogućivao posjetiocima znatno jači, povezani i svestraniji doživljaj svakog doba i olakšavao bi razumijevanje slijedećeg razdoblja upravo u tim cjelovitim kontrastima.

2. Ako bi to prostorno uspjelo riješiti, valjalo bi razmotriti da li su troškovi klimatizacije i dobrog čuvanja svih 6 prostorija tako veliki, da bi se zbog njih moralo žrtvovati pregledan prikaz jedinstvenih cjelina razdoblja.
3. Razmjerno malen prostor od 510 m², u koji bi trebala biti smještena Stalna izložba, vjerojatno će moći primiti samo dio onih zbirki, koje su bile predviđene u 2. programu /prilog 2/. Tako bi nužno valjalo izostaviti one izložke koje i mr. Grgić ne uzima u obzir u svom 3. programu, ne samo iz prostornih razloga nego i zbog njihova drugačijeg značaja. Vjerojatno bi ti izlučeni izložci mogli biti uklopljeni u postav Narodnog muzeja uzimajući u obzir varijante 1. programa.

II Ustanovi li spomenut širi krug stručnjaka da je nemoguće u prostorijama, koje jedine stoje na raspolaganju za Stalnu izložbu, ostvariti cjelovit postav po razdobljima /predviđen naprijed u I-1/, valjalo bi razmotriti kako bi se mogao uskladiti program 2 /prilog 2/ s programom mra Grgića. Primijetio sam naime da ta dva programa sadrže pored istovjetnih izložaka i niz posebnih, koje predlaže samo 2. ili samo 3. program, kao na pr. Petricioli br. 26, 102, 103, 129, a Grgić 9, 10, 12, 18, 210 - 216 i dr.

Cijeneci sudove prof. dra Petriciolija kao i one mra Grgića držim da bi bilo korisno uskladiti prijedloge jednog i drugog. Stoga mislim da bi spomenutom širem krugu stručnjaka trebalo omogućiti da upozna barem u fotografijama one predviđene izložke, koji se razlikuju u programima 2 odnosno 3, i da saslušaju argumente u korist tih izložaka, na temelju obrazloženja, koja bi predlagači iznijeli usmeno ili pismeno.

Ako su gradjevinski radovi već toliko uznapre-
dovali, da bi bilo moguće spomenutom širem krugu stru-
čnjaka pokazati izložke u prostorijama buduće Stalne iz-
ložbe, bio bi time arbitrina znatno olakšan posao. Inače
bi - ako zato ima sredstava - bilo dobro upotrijebiti metodu,
kojom su se poslužili dir. Munk i arh. Benažić tijekom
planiranja sadašnjeg postava Muzeja za umjetnost i obrt.
Pritom su bile u nacрте zidova prostorija uklapane sma-
njene fotografije predviđenih izložaka. Ta metoda dala
je izvrsne rezultate.

---- 0 ----

Ponovio bih zaključno, da mi je vrlo teško
stvoriti sud o predloženim trim varijantama ne poznavajući
uvjete, u kojima bi konačan program valjalo ostvariti.
Nadam se da će onaj širi krug stručnjaka, koji će tre-
bati donijeti konačne odluke, moći raspolagati svim po-
trebnim elementima i da će zbog toga, suočen s konkretnim
detostima lakše moći izabrati najprikkladnije rješenje.

S najboljim željama i izražajima poštovanja

Dr Ivan Bach, v.r.